

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

23 січня 2020 р.

№ 1-ріш

Справа № 1-26.215/52-2019

**Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції**

Миколаївським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України виявлено порушення законодавства про захист економічної конкуренції у діях виконавчого комітету Миколаївської міської ради при прийнятті ним рішення від 07.03.2019 № 201 «Про впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в м. Миколаєві» та при проведенні конкурсу на визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунальних підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та «Миколаївпастрас», який було оголошено виконавчим комітетом 25.04.2019.

За результатами розгляду справи № 1-26.215/52-2019 неправомірні дії відповідача визнано порушенням, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» - антиконкурентні дії органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції, та накладено зобов'язання припинити це порушення.

Адміністративна колегія Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи про вчинення виконавчим комітетом Миколаївської міської ради порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Відділу досліджень і розслідувань від 14.11.2019 № 64-03/122-пв,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(1) Розгляд справи було розпочато за власною ініціативою розпорядженням адміністративної колегії Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 13.08.2019 № 56-р за ознаками вчинення порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» - антиконкурентні дії органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції. Листом від 13.08.2019 № 64-02/1486 розпорядження було направлено на адресу відповідача. Подання з попередніми висновками у справі від 14.11.2019 № 64-03/122-пв надіслано відповідачеві

листом від 15.11.2019 № 64-02/2035, одержано ним 18.11.2019 згідно даних рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення 54001 3851232 7. На подання з попередніми висновками у справі відповідач надав письмові пояснення листом від 16.01.2020 № 241/020201-40/14/20. Листом від 13.12.2020 № 64-02/61 відповідача було інформовано про дату, час та місце розгляду справи.

2. ВІДПОВІДАЧ У СПРАВІ

(2) Відповідачем є **виконавчий комітет Миколаївської міської ради** (далі – міськвиконком, виконком), ідентифікаційний код юридичної особи 04056612, місцезнаходження - вул. Адміральська, 20, м. Миколаїв, 54001.

Згідно статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчі органи сільської, селищної, міської ради, наряду із відповідними радами та відповідним міським головою, формують систему місцевого самоврядування.

Відповідно до положень статті 11 цього ж Закону виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи. Виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.

Виконавчий комітет відповідної міської ради очолює міський голова (частина третя статті 12 зазначеного вище Закону).

(3) Органи місцевого самоврядування згідно статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

(4) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється, в тому числі, органами місцевого самоврядування.

Отже, дія Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на діяльність виконавчого комітету Миколаївської міської ради з реалізації державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(5) Відповідно до статті 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

(6) Згідно частини першої статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», акти ради, міського голови, виконавчого комітету міської ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

(7) Статтею 6 Закону України «Про автомобільний транспорт», частиною 4 статті 8 Закону України «Про міський електричний транспорт», передбачено, що **органи місцевого самоврядування запроваджують автоматизовану систему обліку оплати проїзду та встановлюють порядок її функціонування, а також види, форми носіїв, порядок обігу та реєстрації проїзних документів; визначають особу, уповноважену здійснювати справляння плати за транспортні послуг у разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду.**

(8) Статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що до **віддання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать:**

а) власні (самоврядні) повноваження:

10¹) прийняття рішення про впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті незалежно від форм власності та визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду;

10²) встановлення порядку функціонування та вимог до автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті незалежно від форм власності, а також видів, форм носіїв, порядку обігу та реєстрації проїзних документів.

(9) За приписами частини четвертої статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», **органи місцевого самоврядування зобов'язані погоджувати** з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями **проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію**, зокрема щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках. Правовий механізм погодження таких актів регламентовано **Положенням про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів державної влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання**, затвердженим розпорядженням Антимонопольного комітету України від 01.04.94 № 4-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20.04.94. за № 78/287, з наступними змінами (далі – Положення про порядок погодження).

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

(10) Відповідно до пункту 1 статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» одним з основних завдань Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині: здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

З метою реалізації вказаного завдання Миколаївським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення, територіальне відділення) відповідно до статті 17 Закону України „Про Антимонопольний комітет України” здійснюються заходи державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, у межах якого проводиться дослідження ринку послуг з організації безготівкової оплати проїзду у міському транспорті міста Миколаєва, та встановлюється правомірність дій учасників цього ринку.

При здійсненні Відділенням протягом 2018 року дослідження ринку послуг з організації безготівкової оплати проїзду у міському транспорті міста Миколаєва, було виявлено порушення конкурентного законодавства у діях та бездіяльності Миколаївської міської ради, у зв'язку з чим територіальним відділенням було розглянуто справу № 1-26.215/19-2018. У даній справі адміністративною колегією Відділення прийнято рішення від 12.02.2019 № 2-ріш, яким дії та бездіяльність Миколаївської міської ради, що полягають у незастосуванні будь-яких конкурентних засад при організації безготівкової оплати проїзду у міському транспорті міста Миколаєва, а також прийнятті на себе зобов'язання у Меморандумі про наміри від 01.06.2018 не вступати без попереднього погодження з ТОВ „Віза Україна” у перемовини та не підписувати будь-які угоди із її прямими конкурентами, визнано порушенням, передбаченим пунктом 3 статті

50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» - антиконкурентні дії органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції. Також на міську раду було покладено зобов'язання припинити це порушення, шляхом забезпечення, у межах компетенції органів місцевого самоврядування вжиття заходів, спрямованих на здійснення конкурентного відбору суб'єктів для організації безготівкової оплати проїзду в міському транспорті міста Миколаєва.

(11) У 2019 році Відділенням продовжувалося вивчення ринку послуг з організації безготівкової оплати проїзду у міському транспорті міста Миколаєва та здійснювалися заходи контролю за виконанням міською радою рішення адміністративної колегії Відділення від 12.02.2019 № 2-ріш у справі № 1-26.215/13-2018.

(12) До територіального відділення надійшов лист виконавчого комітету міської ради від 15.04.2019 № 1637/02.02.01-22/14/19, яким виконком інформував, що на виконання рішення Відділення від 12.02.2019 № 2-ріш **виконавчий комітет Миколаївської міської ради 07.03.2019 прийняв рішення за № 201 «Про впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в м. Миколаєві»**, а також направив на адресу ТОВ «Віза» лист та проект змін до Меморандуму про наміри від 01.06.2018 щодо виключення пункту 3.2 (неправомірність його положення досліджувалася у справі № 1-26.215/13-2018).

(13) Вивченням та аналізом представлених виконкомом матеріалів встановлено наступне.

Виконавчий комітет Миколаївської міської ради проект свого рішення від 07.03.2019 № 201 «Про впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в м. Миколаєві» (в його остаточній редакції, що була прийнята виконкомом) не погоджував з Відділенням, чим порушив вимоги законодавства, а саме - частини четвертої статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та Положення про порядок погодження.

(14) Рішенням міськвиконкому від 07.03.2019 № 201 було затверджено:

- Порядок функціонування та вимоги до автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Положення про конкурсний комітет з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Умови проведення конкурсу з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Перелік документів, що подаються суб'єктами господарювання для участі в конкурсі з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Склад конкурсного комітету з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Форма заяви на участь у конкурсі з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті

комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,

- Форма договору про здійснення справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс»,

- Форма договору про здійснення справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,

- Технічні вимоги до автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас».

(15) У пункті 3 рішення виконкому від 07.03.2019 № 201 вказано, що особа, уповноважена здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас», **визначається на конкурсних засадах рішенням виконавчого комітету Миколаївської міської ради; впроваджує автоматизовану систему обліку оплати проїзду** в міському пасажирському транспорті зазначених комунальних підприємств.

(16) Пунктом 4 рішення виконкому від 07.03.2019 № 201 передбачено, що забезпечення проведення конкурсу з визначення вказаної вище уповноваженої особи (далі – Конкурс) покладається на управління транспортно-технічного комплексу, зв'язку та телекомунікацій Миколаївської міської ради.

(17) За визначенням термінів, які використовуються у перелічених вище документах, затверджених рішенням виконкому міської ради від 07.03.2019 № 201,

- автоматизована система обліку оплати проїзду (АСООП) – програмно-технічний комплекс, призначений для здійснення обліку наданих транспортних послуг та обліку пасажирів за допомогою технічних засобів автоматизації,

- електронний квиток – проїзний документ встановленої форми, який після реєстрації в АСООП дає право пасажиру на одержання транспортних послуг,

- безконтактна карта кондуктора – смарт-карта, яка знаходиться у кондуктора/водія, за допомогою якої проводиться реєстрація у АСООП разового проїзду пасажирів, після оплати такого проїзду кондуктору/водію,

- валідатор – пристрій для реєстрації проїзду та справляння/списання плати з пасажирів (ручний термінал та/або стаціонарний термінал),

- оператор – особа, уповноважена здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас».

(18) Затверджений виконкомом Порядок функціонування АСООП (далі – Порядок) визначає види електронних квитків, порядок їх придбання та поповнення, порядок реєстрації проїзду, вимоги до АСООП. Так, положеннями розділу 5 Порядку встановлено, що АСООП повинна відповідати стандартам роботи КП ММР «Миколаївелектротранс» та КП ММР «Миколаївпастрас» - враховувати початок і закінчення зміни, випуск на маршрут транспортних засобів, зміну рейсу, централізовану зміну тарифу. У системі мають використовуватися і враховуватися як готівкова, так і безготівкова форма оплати; для безготівкової форми повинні бути доступні різні способи оплати. Поповнення карток повинно забезпечуватися шляхом здійснення: поповнення через термінали оплати платіжних систем, зареєстрованих в Україні та розповсюджених по місту; поповнення через офіс обслуговуючої компанії; поповнення через мережу Інтернет (сайт компанії); поповнення через банкомат та термінали банків за готівку, безготівково. Також

передбачається, що все обладнання, яке буде встановлено в салоні транспортних засобів, є власністю особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги; монтаж та демонтаж обладнання відбувається за кошти цього підприємства.

(19) Згідно Положення про конкурсний комітет, затвердженого рішенням виконкому від 07.03.2019 № 201 (далі – Положення), конкурсний комітет створений з метою вибору на конкурсних засадах особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті КП ММР «Миколаївелектротранс» та КП ММР «Миколаївпастрас». Пунктом 2 цього Положення на конкурсний комітет покладені такі *основні функції*: публікація оголошення про конкурс, підготовка матеріалів для проведення конкурсу, проведення роз'яснень щодо оформлення документів для участі в конкурсі, аналіз та оцінка відповідності конкурсних пропозицій претендента умовам конкурсу, *визначення переможця конкурсу*, підготовка матеріалів для подальшого встановлення відносин між організатором і переможцем конкурсу. Персональний склад конкурсного комітету затверджується виконавчим комітетом міської ради.

Положенням визначено, що *оголошення про конкурс* публікується на офіційному сайті Миколаївської міської ради не пізніше ніж за 30 календарних днів до початку конкурсу та повинно містити таку інформацію: найменування організатора; умови конкурсу; кінцевий строк прийняття документів для участі в конкурсі; адреса, за якою подаються документи для участі в конкурсі; місце, дата та час початку проведення конкурсу; телефон для довідок; вичерпний перелік документів, необхідних для участі в конкурсі. Конкурс проводиться у визначені в оголошенні про конкурс дату, час та місце, за рішенням голови конкурсного комітету (або, за його відсутності, заступника) конкурс може бути перенесено на іншу дату та час, про що публікується оголошення на офіційному сайті Миколаївської міської ради не пізніше ніж за 5 днів до такої дати конкурсу. Неявка на конкурс будь-якого претендента не є перешкодою для його проведення.

Положенням встановлено, що *до участі в конкурсі не допускаються* підприємства (організації), які не відповідають Умовам проведення цього конкурсу, та їх конкурсні пропозиції не розглядаються конкурсним комітетом. Претендентам надається право на обґрунтування запропонованих ними конкурсних пропозицій у письмовому вигляді.

(20) Конкурсний комітет оцінює конкурсні пропозиції *за кожним критерієм*, перелік яких визначений пунктом 13 Положення про конкурсний комітет, та за результатами такої оцінки нараховує певну кількість балів у межах визначеного діапазону балів. Таких *критеріїв* всього 16, серед них, зокрема:

- *досвід впровадження АСООП* в міському пасажирському транспорті незалежно від форм власності (10 балів – якщо впровадження АСООП реалізовано претендентом в 4-х та більше містах, 5 балів – якщо у 1-3 містах, 0 балів – досвід відсутній);
- *пропозиція щодо розміру винагороди* (у відсотках від суми коштів, отриманих з використання АСООП) за виконання функцій особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги, та *об'єм послуг, що буде наданий за таку винагороду* (25 балів – найнижча пропозиція щодо розміру винагороди, 20 балів – за другу по розміру винагороди пропозицію, 10 балів – за третю по розміру винагороди пропозицію). При цьому відзначається, що запропонований претендентом обсяг послуг повинен враховувати надання таких послуг: розробка, постачання та впровадження усіх пристроїв та систем, необхідних для ефективної та безперебійної роботи систем АСООП; комплексна підтримка та обслуговування усіх елементів систем АСООП; хостинг, адміністрування та забезпечення роботи підсистем АСООП; навчання персоналу інших сторін, які будуть залучені в адміністрування системи; належне виконання інших обов'язків, визначених в договорах про здійснення справляння плати за транспортні послуги

в міському пасажирському транспорті КП ММР «Миколаївелектротранс» та КП ММР «Миколаївпастрас»;

- *строк, на який претендент має намір та реальну можливість укласти договори* про здійснення справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті КП ММР «Миколаївелектротранс» та КП ММР «Миколаївпастрас» (1 бал – 1 рік, 2 бали – від 1 до 5 років, 3 бали – **більше 5 років**);
- *можливість системи АСООП здійснювати одноразову оплату проїзду безконтактним шляхом.* Зазначено, що ця умова передбачає, що система прийматиме усі пристрої незалежно від форм-фактору (картки, оплата з використанням платформ Android Pay, Apple Pay тощо), Visa, Mastercard банку-емітента (7 балів – всі умови, 3 бали – частково можливо, 0 балів – відсутня можливість);
- *кількість банків-еквайрів, що запропонована Претендентом,* для забезпечення стабільності роботи послуги (мінімум два) (6 балів – виконані умови, 0 балів – не виконані умови).

Згідно пункту 14 Положення, *переможцем конкурсу* визначається претендент, який за оцінкою конкурсного комітету найбільше відповідає критеріям оцінки, визначеним пунктом 13 Положення, та набрав найбільшу кількість балів за результатами оцінки конкурсних пропозицій.

(21) Положенням також визначено *порядок ухвалення рішення про результати конкурсу*, оформлення протоколу засідання конкурсного комітету, передбачено публікацію підписаного протоколу на офіційному сайті Миколаївської міської ради.

(22) Пунктом 17 Положення передбачено, що *у разі прийняття участі в конкурсі тільки одним претендентом* переможцем конкурсу може бути визнаний цей претендент.

(23) Конкурс може бути *визнаний таким, що не відбувся*, у разі, якщо: протягом встановленого строку не надійшло жодної конкурсної пропозиції; усі подані конкурсні пропозиції не відповідають умовам конкурсу; переможець конкурсу відмовився від укладення договору. У такому випадку (при визнанні конкурсу таким, що не відбувся), організатором конкурсу приймається рішення про проведення нового конкурсу.

(24) Згідно пункту 19 Положення, на підставі рішення конкурсного комітету щодо визначення переможця конкурсу виконавчий комітет Миколаївської міської ради приймає рішення про визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас».

(25) *Не пізніше ніж через 10 днів з моменту набрання чинності рішення виконавчого комітету* Миколаївської міської ради про визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги, *виконком міської ради укладає з визначеною особою, КП ММР «Миколаївелектротранс» та КП ММР «Миколаївпастрас» договори* про здійснення справляння плати за транспортні послуги (пункт 21 Положення).

(26) Згідно затверджених рішенням від 07.03.2019 № 201 Умов проведення конкурсу, **у конкурсі можуть брати участь** підприємства (організації), які відповідають наступним умовам проведення конкурсу:

- 1) подали у визначений термін заяви та відповідні документи на участь у конкурсі;
- 2) мають фахівців у галузі міського пасажирського транспорту, інженера-програміста;
- 3) надали пропозицію, що відповідає Порядку функціонування та вимогам до автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас» та Технічним вимогам до автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради

«Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»;

4) мають у власності необхідне програмне забезпечення, що відповідає Порядку функціонування та вимогам до автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас», Технічним вимогам до автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»;

5) надали інвестиційний план, в тому числі зобов'язання реалізувати все за свій рахунок.

До участі в конкурсі не допускаються підприємства (організації):

1) якщо вони та їх конкурсна пропозиція не відповідають критеріям, що визначені в п. 1 цих Умов;

2) визнані банкрутами або щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство (крім тих, стосовно яких проводиться процедура санації), або які перебувають у стадії ліквідації;

3) подали на розгляд документи, оформлені неналежним чином або не в повному обсязі, або такі, що містять недостовірну інформацію;

4) щодо яких прийнято рішення про припинення діяльності;

5) відомості про керівника, засновника (засновників), кінцевого бенефіціарного власника (контролера) підприємства (організації) внесено до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення;

6) мають заборгованість зі сплати податків, зборів, платежів, що контролюються органами доходів і зборів.

(27) Слід відзначити, що *формами* обох затверджених рішенням виконкому від 07.03.2018 № 201 *Договорів* про здійснення справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунальних підприємств Миколаївської міської ради - «Миколаївелектротранс» та «Миколаївпастрас», **не передбачено таких суттєвих умов договору**, як умова про **ціну** за договором (послуги, яку надає оператор замовнику та комунальному підприємству міського транспорту) та умова про **термін дії договору**.

Так, розділом 6 як одного, так і другого договору, що називається «Розрахунки між Сторонами», визначено наступні положення. Кошти від придбання та поповнення електронних квитків пасажирями надходять на рахунок Оператора, що відкритий у банківській установі, з дотриманням вимог чинного законодавства. Оператор, кожного наступного банківського дня після звітного дня, за допомогою програмного забезпечення та зібраних за допомогою АСООП даних формує звіт про фактичну кількість перевезених пасажирів. Оператор зобов'язаний здійснювати зарахування коштів на поточний рахунок КП ММР «Миколаївелектротранс» не пізніше 3 (трьох) робочих днів з дня надходження до Оператора звітів про проведені операції, у залежності від реально виконаної роботи (кількості перевезених пасажирів) в попередній (звітний) період. **Оператор**, в термін до кожного 10-го числа місяця наступного за звітним, **отримує винагороду** за виконання функцій, що визначені Договором, **у розмірі** ___% від суми коштів отриманих з використанням АСООП у звітному періоді, шляхом відібрання суми винагороди із рахунку, на який надходять кошти (**пункт 6.4 Договору**).

(28) Стосовно терміну, на який укладаються зазначені вище тристоронні договори – ці питання регулюється розділом 10 Договорів «Строк дії договору». У ньому, а саме – **пункті 10.1**, вказано таке: Договір набирає чинності з дати його підписання Сторонами і діє до _____. У разі коли за місяць до закінчення дії Договору однією із сторін не заявлено у письмовій формі про його розірвання Договір **вважається продовженим на ____ років**.

При цьому за критеріями оцінки конкурсних пропозицій, наведених у пункті 13 Положення про конкурсний комітет, а саме - по пункту 3, строк, на який претендент має намір та реальну можливість укласти договори на здійснення справляння плати, тривалістю більше 5 років дає найбільшу кількість балів претенденту за даним критерієм - три бали, порівняно з одним балом при одному році, два бали – від одного до п'яти років.

(29) Слід відзначити, що ***встановлення такого тривалого строку дії договорів, який перевищує 5 років, не сприяє розвитку конкуренції*** на ринку з організації безготівкової оплати проїзду у громадському транспорті міста, оскільки фактично на значний відрізок часу обмежує можливість входження на цей ринок нових учасників – тих суб'єктів господарювання, які здатні будуть запропонувати кращі умови надання своїх послуг, більш вигідні для міста, кінцевих споживачів послуг – громадян, більш ефективні рішення та технології для роботи комунальних підприємств міського пасажирського транспорту.

(30) Для прикладу, *на інших товарних ринках*, при проведенні органами місцевого самоврядування конкурсного відбору суб'єктів господарювання для надання відповідних послуг, максимальний термін дії договорів, що укладаються з переможцями конкурсів, не повинен перевищувати 5 років (до 5 років) - це стосується, зокрема, ринку перевезень пасажирів на міських маршрутах загального користування, ринку послуг з управління багатоквартирними будинками, ринку послуг з вивезення побутових відходів. Про це, зокрема, міститься пряма вказівка у пункті 53 Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на маршруті загального користування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 № 1081: строк дії договору, який укладається, або дозволу, який видається за результатами конкурсу, становить п'ять років; більш того, за приписами цього пункту Правил, строк дії відповідного договору з переможцем конкурсу не може бути продовжено, а рейси (маршрути) включаються до об'єкта іншого конкурсу. В свою чергу, згідно пункту 6 розділу 5 Порядку проведення конкурсу з призначення управителя багатоквартирного будинку, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 13.06.2016 № 150, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.06.2016 за № 893/29023, із змінами, договір про надання послуги з управління багатоквартирним будинком укладається з переможцем конкурсу строком на один рік. Аналогічно чином, згідно пункту 30 Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 р. N 1173, у разі коли *в конкурсі взяв участь тільки один учасник* і його пропозицію не було відхилено, строк, на який він визначається виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту, повинен становити 12 місяців, після чого організовується і проводиться новий конкурс.

У такий спосіб правового регулювання законодавець надає можливість для розвитку конкурентоздатності необмеженої кількості суб'єктів господарювання, які, через деякий час, зможуть запропонувати замовнику свої послуги на нових конкурсах. Ті суб'єкти господарювання, які здобувають перемогу на відповідних конкурсах, з моменту укладення з ними необхідних для забезпечення їх господарської діяльності договорів, і на весь термін дії таких договорів, *посідають монопольне становище на відповідних товарних ринках*, де вони надають свої послуги/чи виконують роботи. В свою чергу, Закон України «Про захист економічної конкуренції» визначає правові засади підтримки та захисту економічної конкуренції, обмеження монополізму в господарській діяльності і спрямований на забезпечення ефективного функціонування економіки України *на основі конкурентних відносин*. Частина друга статті 4 даного Закону прямо регламентує ***обов'язок органів місцевого самоврядування сприяти розвитку конкуренції***.

(31) На вимогу територіального відділення від 26.07.2019 № 64-02/1367 виконавчий комітет Миколаївської міської ради листом від 05.08.2019 № 4051/02.02.01-40/14/19 надав

інформацію – пояснення та документи, стосовно процедури конкурсу з визначення Оператора, який проводився на підставі рішення виконкому від 07.03.2019 № 201. Вивченням одержаних матеріалів встановлено наступні обставини.

(32) Конкурс на визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті КП ММР «Миколаївелектротранс» та КП ММР «Миколаївпастрас», було оголошено виконкомом **18.03.2019**, шляхом розміщення відповідної інформації на офіційному сайті Миколаївської міської ради. Конкурсну пропозицію на участь у вищезазначеному конкурсі надало *товариство з обмеженою відповідальністю «Перший оператор мереж»* (далі – Товариство) (ідентифікаційний код юридичної особи 42678007) листом від **16.04.2019**. Згодом, **22.04.2019**, Товариство, як вказує виконком, відкликала наданий пакет документів та відмовилося від участі у даному конкурсі, про що свідчить його заява на ім'я начальника управління транспортного комплексу, зв'язку та телекомунікацій Миколаївської міської ради, у якій міститься прохання повернути заяву на участь у конкурсі та додані до неї документи. Причини такого рішення не вказані ні у листі Товариства, ні в поясненнях виконкому.

(33) Враховуючи наведене, згідно протоколу конкурсного комітету від 24.04.2019 № 1, виконком повторно оголосив конкурс **25.04.2019**, й це оголошення також було розміщено на сайті Миколаївської міської ради <https://mkrada.gov.ua>. Із заявою на участь у конкурсі **24.05.2019 знову звернулося ТОВ «Перший оператор мереж»**, додавши відповідний пакет документів, серед яких і «довідка щодо детального опису досвіду впровадження АСООП в міському пасажирському транспорті...» (мовою тексту). До даної довідки Товариством надано ряд документів, зміст яких свідчить про те, що **досвід запуску та впровадження АСООП у таких містах, як Житомир, Тернопіль, Чернігів, Івано-Франківськ має не ТОВ «Перший оператор мереж», а інший суб'єкт господарювання – ТОВ «Симбол Систем»** (попередня назва ТОВ «Гексагон-Україна») (ідентифікаційний код юридичної особи 36038437). При цьому ТОВ «Перший оператор мереж» у своїй довідці до заяви на участь у конкурсі (додаток 10) вказує, що воно впроваджує систему «Білетний сервер», реєстраційний номер 2923, дата реєстрації 28.03.2016 та «Термінальне забезпечення для переносних термінальних пристроїв» реєстраційний номер 2922, дата реєстрації 28.03.2016; реалізація системи АСООП здійснюється за субліцензійним договором з ТОВ «Симбол Системс», з яким укладено договір про співробітництво (партнерство) від 02.05.2019 №02/05/19 та від 06.05.2019 № 06/05/14. Одним із додатків до довідки є копія листа ТОВ «Симбол Системс» від 17.05.2019 № 31, адресованого директору ТОВ «Перший оператор мереж» та «будь-яким зацікавленим особам, в тому числі Миколаївській міській раді та Миколаївському виконавчому комітету» (мовою оригіналу). У ньому, зокрема, зазначено, що у разі впровадження ТОВ «Перший оператор мереж» АСООП в місті Миколаєві та Миколаївській області відповідно до договору про співпрацю від 02.05.2019 № 02/05/19 ТОВ «Симбол Системс» бере на себе зобов'язання допомогти у впровадженні зазначеної системи протягом не менше 90 днів з початкової дати впровадження.

(34) *Конкурсна пропозиція ТОВ «Перший оператор мереж»* (додаток № 6 до заяви на участь у конкурсі) містить, в тому числі, обґрунтування щодо кожного критерію конкурсних пропозицій. По пункту 1 критеріїв «Досвід впровадження» Товариство зазначає, що програмне забезпечення «надійне та перевірене часом.., успішно реалізовано щонайменше в трьох обласних центрах країни».

Проте, як зазначено вище, це не власний досвід безпосередньо самого Товариства – учасника конкурсу.

По пункту 2 «розмір винагороди» Товариство у своєму описі пропозиції вказує, що *винагорода визначається у розмірі 10 % (десять відсотків) від сумарної грошової виручки КП ММР «Миколаївелектротранс» та КП ММР «Миколаївпастрас»*.

По пункту 3 щодо строку укладення договору з оператором – учасником запропоновано **10 років**.

Викладені учасником у пункті 4 пропозиції щодо *форм та механізмів справляння пасажирами* плати за проїзд передбачають як готівкову, так і безготівкову оплату, у тому числі використання банківських карт, що працюють за технологією visa paywave або mastercard paypass. Також учасник вказує, що *все обладнання, яке буде встановлено в салоні транспортних засобів, є власністю особи, уповноваженої здійснювати справляння за транспортні послуги; монтаж та демонтаж обладнання відбувається за власні кошти*.

Слід відзначити, що подальша «доля» цього обладнання, після закінчення строку дії договірних відносин між сторонами, ніяк не визначається змістом аналізованих документів.

Пропозиція учасника *щодо банків-еквайрів*, які залучатимуться для забезпечення стабільності роботи послуги, передбачала три банки – АТ державний банк «ПриватБанк», ПАТ «Державний ощадний банк України», АТ «Укрсиббанк».

В додатку 7 до своєї заяви на участь у конкурсі Товариство надало *Інвестиційний план*, у якому викладено три етапи впровадження АСООП, та розрахунок інвестицій по кожному з цих етапів. При цьому вказується, що загальний строк запуску проекту – 80 робочих днів. А у графіку впровадження зазначено, що інвестиційна пропозиція дійсна за умови впровадження **на термін не менш 10 років** та при існуючій платі за проїзд не менш 3 грн; у разі зміни зазначених параметрів інвестиційна пропозиція може бути змінена, як і умови роботи, якщо ТОВ «Перший оператор мереж» буде обрано переможцем.

В додатку 4 до своєї заяви на участь у конкурсі Товариство надає у якості документів, підтверджуючих *наявність у нього у власності необхідного програмного забезпечення* (вимоги пункту 1.5 Переліку документів, що подаються суб'єктами господарювання для участі в конкурсі, затвердженого рішенням виконкому від 07.03.2019 № 201), копії двох договорів, які укладені ним з ТОВ «Симбол Системс», про які йдеться вище: Договір про майнові права на програмне забезпечення від 06.05.2019 № 06/05/14, та Договір про співробітництво (партнерство) від 02.05.2019 № 02/05/19.

Згідно пункту 1.1 Договору № 06/05/14, ТОВ «Симбол Системс» (Ліцензіат) зобов'язується надати Субліцензіату (ТОВ «Перший оператор мереж») майнове право на програмне забезпечення в межах тих прав і тими способами, які передбачені в цьому Договорі, а Субліцензіат зобов'язується сплатити Ліцензіату обумовлену цим Договором винагороду; під майновими правами в даному Договорі розуміється права на володіння, використання та розпорядження (право власності) програмним забезпеченням на умовах, визначених цим Договором. Пунктом 1.5 Договору встановлено, що майнові права щодо програми виникають у Субліцензіата з *моменту підписання* даного Договору. Розмір винагороди і порядок оплати визначено розділом 4 Договору, при цьому передбачається, що *оплата здійснюється протягом одного місяця з моменту підписання* даного Договору, а *порушення цієї умови договору є, за пунктом 2.1.6, підставою, яка надає Ліцензіату право на дострокове розірвання цього Договору*. Термін дії прав програми, за пунктом 1.6 Договору, становить строк дії авторського права Ліцензіата на програму (конкретно не вказано в договорі). За пунктом 3.2 Договору, послуги з обслуговування програми (установка, настройки, консультації) протягом терміну дії Договору, а також доопрацювання програми виконуються Ліцензіатом. Строк дії договору: набирає чинності з дати його підписання сторонами і діє до повного виконання сторонами зобов'язань за цим Договором.

(35) 31.05.2019 конкурсний комітет провів засідання, на якому було оголошено про початок проведення конкурсу з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті КП ММР «Миколаївелектротранс» та КП ММР «Миколаївпастрас». Голова конкурсного комітету

– заступник міського голови Андрієнко Ю., звернув увагу присутніх, що станом на 31.05.2019 на участь у вищезазначеному конкурсі *подав заяву лише один претендент – ТОВ «Перший оператор мереж»*. Відбулося відкриття конверту і встановлено наявність поданих претендентом документів. Члени конкурсного комітету одногласно проголосували за допущення до участі у конкурсі претендента ТОВ «Перший оператор мереж», було вирішено направити копії документів усім членам конкурсного комітету для ознайомлення та детального вивчення, призначити дату наступного засідання для прийняття рішення про результати конкурсу 12.06.2019 о 9-00 год.

(36) 12.06.2019 відбулося засідання конкурсного комітету. Головою комітету було надано слово членам конкурсного комітету. Так, член комітету Бочарова І. – директор юридичного департаменту Миколаївської міської ради, звернула увагу присутніх на відсутність у претендента – ТОВ «Перший оператор мереж» власного досвіду із впровадження системи АСООП, хоча в обґрунтування по даному критерію оцінки він вказує про успішну реалізацію проекту щонайменше в трьох обласних центрах; само Товариство було зареєстровано як юридична особа у ЄДР лише 07.12.2018, а в додатку 10 до заяви вказано про досвід впровадження АСООП іншою особою – ТОВ «Симбол Системс». Також зазначила, що претендентом надано копію Статуту, затвердженого протоколом рішення засновників від 22.05.2019, протокол № 5, при цьому вказана копія завірена директором ТОВ «Перший оператор мереж» 17.05.2019.

Інший член конкурсного комітету – Лепкова І., начальник юридичного відділу КП ММР «Миколаївелектротранс», зауважила про відсутність у пакеті документів претендента документованих даних, які підтверджують, що директор та головний бухгалтер Товариства є фахівцями в галузі міського пасажирського транспорту, як про це вказано в довідці від 17.05.2019 про наявність працівників відповідної кваліфікації (додаток 3 до заяви на участь у конкурсі). Також вказала на наступні обставини: у поданому претендентом інвестиційному плані не зазначені чіткі строки впровадження кожного етапу; в розрахунку по інвестиційному плану завищені ціни на обладнання та собівартість послуг; звернула увагу присутніх, що претендент має досить завищену відсоткову ставку – 10 %, натомість, як в інших містах України вона сягає максимум 7 %.

Після цього, за пропозицією голови конкурсного комітету, було вирішено: членам конкурсного комітету підготувати *зауваження до пакету документів та інвестиційного плану, наданих претендентом ТОВ «Перший оператор мереж»*, й направити офіційного листа цьому претенденту із зауваженнями членів конкурсного комітету для надання офіційного пояснення.

(37) Такі зауваження були підготовлені й листом від 18.06.2019 № 2896/02.02.01-40/14/19 за підписом заступника міського голови Андрієнка Ю. направлені на ім'я директора ТОВ «Перший оператор мереж». За своїм змістом ці письмові зауваження фактично повторюють ті, що були висловлені на засіданні конкурсного комітету 12.06.2019, дещо деталізуючи їх та обґрунтовуючи, та вказують на деякі інші недоліки підготовлених претендентом документів. При цьому в зауваженнях члена конкурсного комітету Лепкової І. - начальника юридичного відділу КП ММР «Миколаївелектротранс», після приведених доводів ставиться наголос на економічній невігідності для даного комунального підприємства співпрацювати з ТОВ «Перший оператор мереж».

Свою позицію щодо одержаних зауважень претендент виклав у листі від 25.06.2019 на адресу виконавчого комітету Миколаївської міської ради. Слід відзначити, що приведені ним аргументи по суті не спростовують висунутих до нього зауважень, а правомірність своїх дій він обґрунтовує посиланнями на зміст рішення виконкому від 07.03.2019 № 201. При цьому він визнає допущені ним технічні помилки при оформленні документів, що подані для участі в конкурсі, додає до свого листа від 25.05.2019 актуальний витяг із ЄДР та Статут Товариства.

(38) 08.07.2019 конкурсний комітет, після слухання та обговорення відповідних питань, прийняв рішення, зафіксоване у протоколі № 4, визначити переможцем

конкурсу з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті КП ММР «Миколаївелектротранс» та КП ММР «Миколаївпастрас» - **ТОВ «Перший оператор мереж»**. Водночас вирішено *рекомендувати* виконавчому комітету Миколаївської міської ради визнати ТОВ «Перший оператор мереж» особою, уповноваженою здійснювати справляння зазначеної вище плати.

(39) Листом від 05.08.2019 на вимогу Відділення виконком інформував, що на даний час рішення щодо визнання ТОВ «Перший оператор мереж» зазначеною уповноваженою особою не приймалося виконкомом, при цьому розроблено його проект, договори з Товариством також ще не уклалися. Виконком вказує, що рішення конкурсного комітету про результати цього конкурсу не оспорювалося в судовому порядку.

На вимогу Відділення від 19.08.2019 № 64-02/1527, у якій, серед іншого, запитувалося щодо термінів, у які виконком, після прийняття конкурсним комітетом рішення про визначення уповноваженої особи, має прийняти на його підставі власне рішення у межах своїх повноважень з цього питання, міськвиконком у своїй відповіді від 27.08.2019 № 4557/02.02.01-110/111/19 вказав наступне. Положення рішення виконкому від 07.03.2019 № 201 не містять строків для прийняття виконкомом такого рішення після ухвалення конкурсним комітетом рішення про визначення уповноваженої особи. На питання, поставлене у цій же вимозі, щодо обов'язкового для виконкому характеру рішення конкурсного комітету про визначення уповноваженої особи, відповідач послався на порядок прийняття рішення виконавчим комітетом, визначений частиною 6 статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та пунктом 6.1 Регламенту виконавчого комітету Миколаївської міської ради, затвердженого рішенням виконкому від 22.11.2013 № 1058: рішення приймаються на засіданні виконавчого комітету ради більшістю голосів від загального складу виконавчого комітету і підписуються міським головою.

На питання відділення щодо фактичних причин та підстав, які обумовили відкликання ТОВ «Перший оператор мереж» 22.04.2019 наданого ним пакету документів та відмову від участі в конкурсі, що оголошувався 18.03.2019, виконком додаткових відомостей не надав, зазначивши, що у відповідному листі Товариства від 22.04.2019 такі причини та підстави не зазначені.

(40) Наведені вище обставини та обґрунтування вказують на те, що виконавчий комітет Миколаївської міської ради при прийнятті власного рішення від 07.03.2019 № 201, проект якого не погоджувався з Миколаївським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України, як то вимагається чинним законодавством, припустився антиконкурентних дій, які утворюють склад порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» - антиконкурентні дії органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

5. ВИСНОВКИ У СПРАВІ ТА ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

(41) Основи правового фундаменту захисту економічної конкуренції в Україні закладено положеннями Конституції України. Так, статтею 42 Конституції проголошується, що держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності; не допускається неправомірне обмеження конкуренції.

(42) Відповідно до статті 1 Закону України „Про Антимонопольний комітет України”, метою діяльності Комітету, як державного органу, є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності.

(43) Згідно пункту 1 статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» одним з основних завдань Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині: здійснення контролю

за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

(44) Згідно зі статтею 6 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення становлять систему органів Антимонопольного комітету України.

(45) Частиною першою статті 12 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» встановлено, що для реалізації завдань, покладених на Антимонопольний комітет України, утворюються територіальні відділення, повноваження яких визначаються Комітетом у межах його компетенції. Частиною другою цієї ж статті Закону передбачено, що повноваження територіальних відділень Комітету визначаються цим Законом, іншими актами законодавства.

(46) Відповідно до пункту 1 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 21.02.2001 року за №32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції 30.03.2001 року за № 291/5482 (зі змінами та доповненнями) (далі - Положення), територіальні відділення Антимонопольного комітету України є органом в системі органів Антимонопольного комітету України, утвореним для реалізації завдань, покладених на Комітет Законом України «Про Антимонопольний комітет України», іншими актами законодавства про захист економічної конкуренції.

(47) Відповідно до пункту 2 Положення основним завданням відділення є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині, зокрема: здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень цього законодавства; контролю за узгодженими діями суб'єктів господарювання.

(48) Згідно пункту 3 Положення у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції відділення має повноваження, зокрема, розглядати справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та проводити розслідування за цими справами, при розгляді справ вимагати від органів місцевого самоврядування інформацію, проводити дослідження ринку, визначати межі товарного ринку, а також становище суб'єктів господарювання на цьому ринку та приймати відповідні рішення (розпорядження).

(49) За приписами статті 2 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.

(50) В свою чергу, стаття 1 даного Закону визначає конкуренцію як змагання між суб'єктами господарювання, з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

(51) Згідно статті 4 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю. Суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію. Державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів

господарювання та споживачів від його порушень здійснюються органами Антимонопольного комітету України. Органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти Антимонопольному комітету України у здійсненні його повноважень у сфері підтримки й захисту економічної конкуренції, обмеження монополізму та контролю за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції.

(52) У відповідності до вимог частини четвертої статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», органи місцевого самоврядування зобов'язані погоджувати з Антимонопольним комітетом України, його територіальними відділеннями проекти нормативно-правових актів та інших рішень, які можуть вплинути на конкуренцію, зокрема щодо створення суб'єктів господарювання, встановлення і зміни правил їх поведінки на ринку, або такі, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідних ринках. Правовий механізм погодження таких актів регламентовано Положенням про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів державної влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання, затвердженим розпорядженням Антимонопольного комітету України від 01.04.94 № 4-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20.04.94 за № 78/287, з наступними змінами. Даним Положенням (пункт 2) окреслено коло питань, проекти рішень з яких підлягають погодженню, встановлено, що рішення центральних органів виконавчої влади надсилаються на погодження до Комітету, інші рішення - до відповідних відділень або за їх поданням - до Комітету.

(53) За визначенням частини першої статті 15 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

(54) Частина третя цієї ж статті регламентує, що вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

(55) Пункт 3 статті 50 даного Закону відносить антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування до порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

(56) Отже, виконавчий комітет Миколаївської міської ради,

приймавши рішення від 07.03.2019 № 201 «Про впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в м. Миколаєві», яким було затверджено:

- Порядок функціонування та вимоги до автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,

- Положення про конкурсний комітет з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,

- Умови проведення конкурсу з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,

- Перелік документів, що подаються суб'єктами господарювання для участі в конкурсі з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Склад конкурсного комітету з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Форма заяви на участь у конкурсі з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Форма договору про здійснення справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс»,
- Форма договору про здійснення справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Технічні вимоги до автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,

у яких не були визначені чіткі умови щодо *терміну дії договору з переможцем конкурсу, розміру винагороди*, яку одержує суб'єкт господарювання, що став переможцем конкурсу з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунальних підприємств Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та «Миколаївпастрас» за виконання функцій зазначеної уповноваженої особи, *терміну, у який виконком*, як замовник послуги, *має укласти відповідний договір з переможцем конкурсу* для забезпечення справляння плати за вказані вище послуги,

вчинив порушення, передбачене пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

6. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

(57) На подання з попередніми висновками у справі від 14.11.2019 № 64-03/122-пв, копія якого була направлена відповідачу у встановленому порядку листом від 15.11.2019 № 64-02/2035, та одержана ним 18.11.2019, виконавчий комітет надав пояснення листом від 16.01.2020 № 241/020201-40/14/20, у яких заперечує вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції та просить закрити провадження у справі на підставі статей 48, 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(58) При цьому виконком мотивує наступне. Зазначає, що проект рішення «Про впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду» надався ним на погодження до територіального відділення, тому вважає, що вимоги Положення про погодження були дотримані виконкомом. Щодо умов договорів про здійснення справляння плати за транспортні послуги (ціна та строк дії), які аналізуються у даній справі, - вказує, що вони будуть визначатися при їх укладанні з переможцем конкурсу, що, на думку відповідача, сприяє розвитку змагальності між суб'єктами господарювання – претендентами на здійснення справляння плати за транспортні послуги. Також зауважує, що строк, на який мають укладатися відповідні договори з особою, уповноваженою на

здійснення справляння плати за транспортні послуги при запровадженні органами місцевого самоврядування автоматизованої системи обліку оплати проїзду в громадському транспорті, не регламентовано законодавством; отже, відповідач робить висновок, що він мав підстави реалізовувати власні повноваження на свій розсуд при встановленні у критеріях оцінки конкурсних пропозицій можливості укладення відповідних договорів з переможцем на термін більше п'яти років. Водночас виконком вважає, що невизначення у його рішенні терміну, у який він, як замовник послуги, має укласти відповідний договір з переможцем конкурсу, не впливає на конкуренцію, не може призвести до її обмеження, й відділенням не обґрунтовано іншого. Також відповідач зазначає про свою незгоду із тим, що його клопотання про залучення до розгляду справи третіх осіб не було задоволено відділенням.

(59) Аналізом приведених пояснень та мотивувань виконкому встановлено, що його доводи не обґрунтовують відсутність у діях відповідача порушення законодавства про захист економічної конкуренції, про яке йдеться у справі № 1-26.215/52-2019, та спростовуються матеріалами справи.

(60) Так, слід відзначити наступне. Стосовно надіслання до територіального відділення проекту рішення «Про впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в діяльності комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» - ця обставина не заперечується відділенням: дійсно, листом від 08.10.2018 № 2245/02.02.01-22/02.05/14/18, проект надавався до відділення «для ознайомлення» (мовою тексту), а не для погодження, як того вимагає чинне законодавство. На цей лист відділенням було надано письмову відповідь, про яку вказує відповідач, де були поставлено цілу низку питань по змісту проекту даного документу, що потребували з'ясування. Після цього виконком листом від 30.01.2019 надав до відділення ряд своїх пояснень по суті досліджуваних питань. Проте, як вказується вище по тексту даного рішення відділення, сам проект рішення від 07.03.2019 № 201 «Про впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в м. Миколаєві» (в його остаточній редакції, що була прийнята виконкомом) відповідач не погоджував з Відділенням за процедурою, яка чітко регламентована Положенням про порядок погодження. Посилання відповідача на те, що ця редакція була розміщена ним на офіційному сайті Миколаївської міської ради, не є доказом дотриманням ним вимог зазначеного Положення. Більш того, у даному Положенні взагалі не йдеться про можливість, задля дотримання Положення, обмежитися посиланнями на розміщення проектів документів, які підлягають погодженню з органами Комітету, на певних інтернет-ресурсах, у тому числі й сайтах установ/організацій, замість того, щоб подавати такі проекти для погодження до органів Комітету. Звертає на себе увагу той факт, що «для ознайомлення» до територіального відділення надавався проект рішення про впровадження АСООП у діяльності лише одного комунального підприємства Миколаївської міської ради – «Миколаївелектротранс», а у прийнятому рішенні від 07.03.2019 № 201 впровадження АСООП передбачено у діяльності вже двох комунальних підприємств міської ради - не лише КП ММР «Миколаївелектротранс», а й КП ММР «Миколаївпастрас». Наголошуємо, що питання можливої/планованої роботи уповноваженої особи, здійсненої на справляння плати за транспортні послуги, які надаються саме КП ММР «Миколаївпастрас», жодного разу не піднімалися й не озвучувалися виконавчим комітетом в офіційному листуванні з територіальним відділенням, яке стосувалося проведення дослідження відділенням ринку послуг з організації безготівкової оплати проїзду в міському транспорті міста Миколаєва, тому взагалі не було предметом такого дослідження.

Таким чином, аргументи відповідача про вжиття ним усіх передбачених законодавством заходів щодо погодження проекту рішення від 07.03.2019 № 201 з Миколаївським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України – не відповідають обставинам справи № 1-26.215/52-2019, й спростовуються матеріалами цієї справи.

(61) Інші пояснення відповідача спростовуються обставинами та обґрунтуваннями, які детально викладені вище - у розділі 4 даного рішення «Обставини справи», де, у тому числі, наведена аргументація територіального відділення щодо можливості впливу дій відповідача, які досліджені у справі, на розвиток конкурентних відносин на ринку з організації безготівкової оплати проїзду у громадському транспорті міста. При цьому слід зауважити, що в концепції статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», для відповідної кваліфікації дій (бездіяльності) за цією статтею встановлення факту завдання шкоди конкуренції антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування не є необхідним, достатнім є те, що зазначені у частині першій статті 15 Закону антиконкурентні наслідки (недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції) можуть мати місце з певним ступенем імовірності. Стосовно ж невизначення рішенням виконкому терміну, у який виконком, як замовник послуг, має укласти відповідний договір з переможцем конкурсу для забезпечення справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті – відділення наголошує, що це є суттєвою обставиною, яка здатна впливати на розвиток конкурентних відносин, з огляду, зокрема, на таке. Вказана нормативна невизначеність в рішенні органу місцевого самоврядування може затримувати входження на відповідний ринок суб'єкта господарювання, який здобув право надавати відповідні послуги на конкурсних засадах, або ж у разі, якщо результати конкурсу є сумнівними, претендувати іншим суб'єктам господарювання на реалізацію такого права. Отже, зазначена невизначеність не сприяє розвитку конкуренції у відповідній сфері господарювання та може мати на неї негативний вплив. Відповідно ж до приписів статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюються органами Антимонопольного комітету України.

(62) Посилання відповідача на окремі норми Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Європейської хартії місцевого самоврядування щодо реалізації повноважень органів місцевого самоврядування не впливають на висновки адміністративної колегії відділення у даній справі, оскільки наявність у нього згаданих повноважень, передбачених законодавством, жодним чином не оспорується відділення, а у справі йдеться про порушення виконкомом саме конкурентного законодавства при здійсненні ним своїх повноважень. Цитування відповідачем тексту одного із судових рішень у даному випадку також не має значення для справи № 1-26.215/52-2019, оскільки судом досліджувалися інші обставини, аніж ті, що є предметом розгляду цієї справи, й висновки зроблені судом, відповідно, за іншими обставинами.

(63) Стосовно незгоди відповідача з результатами розгляду його клопотання від 19.09.2019 про визнання третіми особами у справі КП ММР «Миколаївелектротранс», КП ММР «Миколаївпастрас», ТОВ «Перший оператор мереж», то слід зазначити, що детальні обґрунтування щодо фактичних та правових підстав такої позиції відділення викладені у листі територіального відділення від 01.10.2019 № 64-02/1770, що був надісланий на адресу міськвиконкому.

(64) З огляду на викладені обставини, правові підстави для закриття адміністративною колегією відділення розгляду справи № 1-26.215/52-2019 на підставі статей 48, 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», як про це вказує виконавчий комітет Миколаївської міської ради - відсутні, оскільки вчинення відповідачем порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», доведено матеріалами цієї справи.

7. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ

(65) Таким чином, зібраними у справі доказами доводиться висновок адміністративної колегії відділення про те, що дії виконавчого комітету Миколаївської

міської ради, які полягають у:

прийнятті рішення від 07.03.2019 № 201 «Про впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в м. Миколаєві», яким було затверджено:

- Порядок функціонування та вимоги до автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Положення про конкурсний комітет з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Умови проведення конкурсу з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Перелік документів, що подаються суб'єктами господарювання для участі в конкурсі з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Склад конкурсного комітету з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Форма заяви на участь у конкурсі з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Форма договору про здійснення справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс»,
- Форма договору про здійснення справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,
- Технічні вимоги до автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та комунального підприємства Миколаївської міської ради «Миколаївпастрас»,

у яких не були визначені чіткі умови щодо *терміну дії договору з переможцем конкурсу, розміру винагороди, яку одержує суб'єкт господарювання, що став переможцем конкурсу з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунальних підприємств Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та «Миколаївпастрас» за виконання функцій зазначеної уповноваженої особи, терміну, у який виконком, як замовник послуги, має укласти відповідний договір з переможцем конкурсу для забезпечення справляння плати за вказані вище послуги,*

є антиконкурентними діями органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

(66) Такі дії відповідача становлять порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(67) Відповідно до статті 51 даного Закону, порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

Враховуючи наведене, керуючись статтями 7, 14 Закону України „Про Антимонопольний комітет України”, статтею 48 і 52 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482, зі змінами та доповненнями, пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії виконавчого комітету Миколаївської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи 04056612, місцезнаходження - вул. Адміральська, 20, м. Миколаїв, 54001), зазначені у мотивувальній частині цього рішення, які полягають у прийнятті власного рішення від 07.03.2019 № 201 «Про впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в м. Миколаєві», у якому не були визначені чіткі умови щодо терміну дії договору з переможцем конкурсу, розміру винагороди, яку одержує суб'єкт господарювання, що став переможцем конкурсу з визначення особи, уповноваженої здійснювати справляння плати за транспортні послуги в міському пасажирському транспорті комунальних підприємств Миколаївської міської ради «Миколаївелектротранс» та «Миколаївпаstrans» за виконання функцій зазначеної уповноваженої особи, терміну, у який виконком, як замовник послуги, має укласти відповідний договір з переможцем конкурсу для забезпечення справляння плати за вказані вище послуги,

порушенням, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

2. Зобов'язати виконавчий комітет Миколаївської міської ради припинити порушення, вказане в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, у двомісячний термін з дня одержання рішення у даній справі.

Згідно з частиною першою статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення адміністративної колегії Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України може бути оскаржено до господарського суду Миколаївській області у двомісячний строк з дня його одержання.

**Голова адміністративної колегії
Миколаївського обласного
територіального відділення
Антимонопольного комітету України**

В. Харченко

